ל) [לקמן יא: פו. יבמות סא: קיט. גיטין ב: ע"ז לד:

מ: בכורות יט: מב: נדה לא:

מח.], ב) ולחמן חלג. עירובין

פ: ערכין ח:ן, ג) עירובין

. סט: ע"ו סד:, ד) ונס"ח:

משומד], ה) [ברכות כו. ושם נסמן], ו) [לעיל ה:

ושם נסמן], ז) [ל"ל דמניא], **מ**) תוספתא פ"א דדמאי

הי"ח, ט) נעיין תוק׳ בכורות

ל. ד"ה מעשרות], י) [בילה לח:], כ) דמאי פ"ג מ"ו גיטין סא: כל הסוגיא,

ל) ול"ל כדקתנין, מ) ודמחי

ט [ני ל לוקמל], ט [ויקרא פ"ג מ"ו], ט [ויקרא יט], ס) בס"א: משומדים,

ד"ה כל],

מוסף רש"י

(ע"ז סד:)**. משמר**

עין משפמ נר מצוה

סבא הוא אליהו ואי אפשר לומר כן בפרק במה

מדליקין (שבת דף לד.) בעובדה דרבי שמעון בן יוחהי:

יעקב תחת האלה בהר בשכם ובראשית

לה): אם בעל נפש אתה פרוש

הימנו. דבסיפה דקרה כתיב וחל

תתאו למטעמותיו: איבר חושש

לשאור ותכלין שבה לא משום מעשר

ולא משום שביעית. משמע דתבלין

חייבין במעשר ותימה דבפרק בא

סימן (נדה ג.) תנן כל שחייב במעשר

מטמא טומאת אוכלים ובהעור והרוטב

(לקמן דף קיו:) תנן והקיפה מלטרפין

לטמא טומאת אוכלין וקאמר בגמרא

ש מאי קיפה תבלין אלמא תבלין אין

להם טומחת חוכלין חלח על ידי לירוף

אע"ג דחייב במעשר ויש לומר דמשום

מעשר דקאמר הכא לא קאי אתבלין אלא

אשאור ושביעית קאי אף אתבלין דהא

במאכל בהמה נמי נהגה שביעיתם:

בראש הר גריזים. במדרש יש שהיא עבודת כוכבים שהטמין

עומד על גביו: ושמת סכין בלועך. פסוק הוא בספר משלי: אם בעל נפש חתה. אם אדם כשר אתה

כדאמר בפסחים (דף מ.) בעל נפש לא ילתות אדם כשר: בלועך. בלחייך. כלומר התחזק על יצרך ולא מעשה זחת: המלחו להן. חותם היושבים בהר גריזים ונעשו מומריםם לעבודת כוכבים. ואע"ג דרוב כותים לאו מהר גריזים היו רבי מאיר לטעמיה דחיים למיעוטה ביבמות (דף סא:) קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין דברי ר"מ אמרו לו לר"מ יפה אמרת לא חולנין איש כתיב בפרשהש מפני מה לא מיבמין אמר להן קטן שמא ימנא סרים קטנה שמא תמלא איילונית ונמלאו פוגעים בערוה ולא אמר רוב קטנים אינם סריסים: את מושל. גדול בתורה: אם יודע ברבו. שאם ישאלנו ישיב לו סוטעם: בין. שחל: וחם לחו מבין חם חשר לפניך. מעלמך ואל תשאל ותביישנו. ושמת סכין בלועך בתריה דהאי קרא כתיב כלומר התחזק עלמך ועלור פיך מלשחול: חם בעל נפש חתה. ומתאוה לשאול ולעמוד על העיקר מאי תקנתיה פרוש הימנו: מהתם גורו. ר"מ על היין ורבן גמליאל אחריו על השחיטה: וקבלו מינייהו. לא שאלו גדולים חהימנו אלא שבדורו של ר"מ לא רצו לקבל עליהם לפרוש מן הכותיים לפי שהיו רגילים בהם ובדורו של רבי אמי היה אפשר להם לפרוש: לבעל רשות. אם דר כותי במבוי לריך לשכור את רשותו ואפילו שנתן להם במתנה אינה מבוטלת עד שישכור והיינו כעובדם כוכבים. וישראל ששכח ולא נתן בערוב עם בני המבוי והוא דר עמהם ואוסר עליהם מבטל להם רשותו ועובד כוכבים עד שישכור ישראל הימנו וטעמא מפרש בהדר את העובד כוכבי׳ (עירובין סט:): משמר שבתו בשוק. בפרהסיא אעפ"י שהוא מומרט לחללו בלנעה הרי הוא כישראל ואם לא עירב עם שכניו בחלר או במבוי נותן להם רשותו ודיו: לזכות.

בקנין חליפין: לפונדקא דיאי. שם העיר ועמי הארץ היו וחשודין על הדמאי. ומשום דאייתינן לעילף) בהמתן של

ע) ודברים כהו. פו בח"ח: בטובד, ל) בס"ח: משומד, בעובד, ל) בס"ח: משומד, ק) [דף ה:], ל) בס"ח: לרישין, ש) שם דף קכ., סרישין, ש) שם דף קכ., ס) [וע"ע תוס' יומא פא: ד"ה שהפלפלין ותוס' נדה נ. וליתן רשות. שאינו יכול ליתן רשותו לישראל אלא אם כן שכר ממנו מערב שבתו בשוק. נפרהסיא ואע"פ שהוא מומר לחלל שבת כלנעא (שם וערובין סט:). ונותן רשות. אס

ביתו פתוח לחצר שישראל דרין בה ושכח ולא עירב עמהן, מבטל להם את רשותו של חלר ואם לא ביטל אסור להוליא מבתיהם לחלר דהוה להו מוליאין מרשות המיוחדת לכל אחד לרשות נוכו שלא להוציא מכשומו לרשות חבירו (ע"ז שם). כיצד. אישראל קאי (ערובין שם) ישראל הנותן רשות אומר רשותי קנויה לך וזה נוטלה ממנו ומוליא לחלר (ע"ז שם). רשותי קנויה לך. או רשותי מכוטלת לך ערובין שם). קנה. הנוטל באמירה בעלמא בלא מתן מעות, ואינו צריך לזכות. ע"י קנין (ע"ז שם). לאו אדעתאי. לא נתתי לני ברכות כו.) שוגג הייתי (מנחות לה:) לא הייתי זכור, ורבותי פירשו לא סבירא שבת צה. וצ"ב) שייך גם כאן)**. בהמתן של** צדיקים. חמורו דר' פנחס נן יחיר לקמן, אין הקב"ה מביא תקלה על ידן. שתאכל הבהמה דבר האסור לה (לעיל ה:). **הנותן**

שימה מקובצת

שתמכני שבאתה לכני המחת לה (לעיל ה:). **הגותן** לחמותו. עיסה לחקנה לו

והוא חבר והיא אשת עם

האכן והטבילה לכך (גיטין סא:). שחשודה מחלפת סא:). שחשודה

המתקלקל. ונותנת לו היפה שלה, הלכך מעשר את שהוא נותן לה, שאם תחליפנו נמצא מאכילה

נחוניפט ננונח נוחנינה שאינו מעושר, ואת שהוא נוטל הימנה, שאם החליפתו

נמנא אוכל שאינו מעושר (שם). רוצה היא כו'. ולא

לרעה היא מחלפת (שם).

לם מבטל רשות ונותן רשות **ל** וכו' נ"ב בקצת ס"י גרסי׳ ונותן רשות: ל] אינו חושש לשאור ותבלין וכו׳. נ״ב עי׳ תוס׳ כתובות דף . כד ע"א: **גו** ואם אמר לה ס"י בד"א בזמן שאמר לה עשי לי משלי אבל אמר לה עשי לי משליכי חושש

וכוי: 7] מצאו להם אותם. נ״ב נ״א בס״י מצאו להם לאותם היושבים בהר וכו׳: 7] ישיב לו דבר טעם: 1] לא שאלו גדולים

לדיקים כו' נקטיו ואתי להנך שמעתא

ואי פ"ד לא קבלה. רבי זירא מרבי יעקב דר"ג לגמרי אסר מאי אשבחיה ההוא סבא. י"מ דכל מקום שהוא מזכיר ההוא קשיא ליה: לישני ליה. לנפשיה כי אסר ר"ג כשאין ישראל עומד על גביו דלית ליה לפני עור לא תתן מכשולי וכי אכל רבי יוחנן כשישראל

> ואי סלקא דעתיך לא קבלה מיניה לישני ליה כאן כשישראל עומד על גביו כאן כשאין ישראל עומד על גביו אלא לאו ש"מ קבלה מיניה ש"מ ומ"ם גזרו בהו רבנן ∘כי הא דר"ש בן אלעזר שדריה ר"מ לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל יושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה הלך ר"ש בן אלעזר וספר דברים לפני ר"מ וגזר עליהן מאי מעמא אמר רב נחמן בר יצחק דמות יונה מצאו להן בראש הר גריזים שהיו עובדין אותה יור"מ לטעמיה דחייש למיעומא וגזר רובא אמו מיעומא ורבן גמליאל ובית דינו נמי כר"מ סבירא להו פשטיה דקרא במאי כתיב בתלמיד היושב יּ לפני רבו דתני רבי חייא בכי תשב ללחום

המם את מושל בין תבין את אשר לפניך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה אם יודע תלמיד ברבו שיודע להחזיר לו מעם בין ואם לאו תבין את אשר לפניך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה פרוש הימנו רבי יצחק בן יוסף שדריה רבי אבהו לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל לית כאן שומרי תורה הלך רבי יצחק וספר דברים לפני רבי אבהו והלך רבי אבהו וספר דברים לפני רבי אמי ורבי אסי יולא זזו משם עד שעשאום עובדי כוכבים גמורין למאי אי לשחימה ויין נסך מהתם גזרו בהו רבנן אינהו גזור ולא קבלו מינייהו אתו רבי אמי ורבי אםי גזרו וקבלו מינייהו מאי עובדי כוכבים גמורין אמר ר"נ בר יצחק ילבטל רשות וליתן רשות יוכדתניא ישראל מומרי משמר שבתו בשוק יו מבטל רשות ונותן רשות ושאינו משמר שבתו בשוק אינו מבמל רשות ונותן רשות מפני שאמרו יישראל נותן רשות ומבמל רשות יובעובד כוכבים עד שישכור כיצד אמר לו רשותי קנויה, לך, רשותי מבוטלת לך קנה יואינו צריך לזכות רבי זירא ורב אסי, איקלעו לפונדקא דיאי אייתו לקמייהו ביצים המצומקות ביין רבי זירא לא אכל ורב אםי אכל א"ל רבי זירא לרב אםי ולא חייש מר לתערובת דמאי א"ל סלאו אדעתאי א״ר זירא אפשר גזרו על התערובת דמאי ומסתייעא מילתא דרב אסי למיכל איסורא יהשתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן נפק רבי זירא דק ואשכח ״דתנן ״יהלוקח יין לתת לתוך המוריים או לתוך האלונתית כרשינין לעשות מהן מחינין עדשים לעשות מהן רסיסין חייב משום דמאי ואין צריך לומר משום ודאי והן עצמן מותרין מפני שהן תערובת ולא גזרו על תערובת דמאי והתניא יהנותן לשכנתו עיםה לאפות וקדירה לבשל פ אינו חושש לשאור ותבלין שבה • לא משום שביעית ולא משום יימעשר וואם אמר לה עשי לי משליכי חושש לשאור ותבלין שבה משום שביעית ומשום מעשר שאני התם "דכיון דקאמר לה עשי לי משליכי כמאן דעריב בידים דמי רפרם אמר שאני שאור יותבלין דלמעמא עביד וומעמא לא במיל יולחלופי לא חיישינן והתנן ייהנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נומל ממנה מפני שחשורה מחלפת המתקלקל התם ◊כדתניא מעמא א"ר יהודה ∞רוצה היא בתקנת בתה ובושה מחתנה

דמיירי נמי בכי האי גוונא: מלומקות. ולעלמא ללויות הרבה לשון מצטמק ויפה לו דשבת (דף איז): ביין. ואח"כ ערבום וטרפום ביין ואיכא ביין משום דמאי והכא משום דליתיה בעיניה וע"י חערובת אייתי לקמייהו לא חשו למילתה: אפשר. אי איתא דגזרו חכמים על תערובת דמאי מסחייע מילתא דיגרום עון שלא ישים על לבו דגזרו עליו וישכח הגזרה ויאכל בשוגג: דק ואשכה. דלא גזרו: לחת לחוך המוריים. דסופו לאוכלו ליין זה על ידי תערובת דמוריים וכן לתח לחוך אלונחית פוישו"ן שנותן מים ויין ושמן אפרסמון כדאמרינן במסכת עבודה זרה (דף ג.): **טחינין.** מאכל של גריסין^ה ותבלין מעורבין בו וכן רסיסין מעדשים אע״פ שסוף כל אלו לערב הואיל ובאין לידו של חבר מעם הארץ בעינייהו שלא במערובת חייב להפריש שדמאי אם ספק הוא כגון שלקחו מעם הארץ ואין לריך לומר משום ודאי אם אמר לו המוכר לא הפרשתי מהם: והם עלמם. הלוקח מעם הארץ את האוכלין עצמן אין צריך להפריש דמאי הואיל ובתערובת בא לידו: לש**כנחו.** אשת עם הארץ: **עיסה לאפוח.** ומסר לה שאור: וקדרה לבשל. ונתן לה התבלין אינו חושש שמא החליפה ונתנה משלה שאין מתוקן לפי שאין חשודין על הגול: עשה לי משלידי. השאור והתבלין: חושש. ולריך להפריש עליהם דמאי ואע"ג דתערובת הוא: כיון דאמר לה עשי לי משליכי. הוי כמו שלקחן היתנה קודם תערובתן ואח"כ לרפן דהא ע"פ טשתה ונעשית שלוחו: **וטעמא לא בטיל.** לפי שהוא מתקן הכל והוא עיקר ואפילו לקח קדרה מבושלת מעם הארץ שלא נעשה שלוחו כשעירבן אסור אבל יין במוריים ויין בבילים אינו עיקר: ולחלופי לא חיישינן. דקתני אם נתן לה הכל אין חוששין שמא החליפה: הנוחן לחמוחו. עיסתו לאפות: מפני שחשודה מחלפת המחקלקל. אם יתקלקל הלחם מחליפתו הלכך מעשר את שהוא נותן לה דאי מיחלפא ליה שלא יהא חבר זה נותן לפניה מכשול: ואם שהוא נוטל הימנה. שמא החליפה אלמא מיחלפא: הסם כדקסני טעמא. דלטובה היא מתכוונת אבל על הגול כגון לאדם נכרי שאין דעתה להחליף להטיב לו אף להרע אינה חשודה: ולעלמא

ווברב אלפס בגיטיו פ״א דף

קמון: כג ב טוש"ע א"ח סיי שפה סעיף ב [וברב אלפס

שס]: בד ג מיי׳ פ״ב מהלכות עירוביו הלכה טו סמג עשין מד"ס טוש"ע א"ח סי שפה סעיף ג:

בה ד מיי שם סמג שם טוש"ע א"ח סי שפ :סעיף בו ה מיי שם הלי י וסמג

שם טוש"ע א"ח סימן שפב סעיף א [וברב אלפס יוסד: בו ו מיי׳ שם הלכה טו [צרמצ"ם שם ליתא] סמג שם מיש"ט שם מיי שם

סעיף א: סעיף א: בח ז מיי פי"ג מהלכות מטשר הלכה יח: כמ ח ט הלכה יב וטוש"ע י"ד

סימן קיט סעיף ג]: ל י מיי׳ שם פי״ג הלכה וופט"ז מהלכות מאכלות אסורות הל"בן:

מאכלות אסורות הלכה ין: לא ל מיי פי"א מהלכות מעשר הלכה יב וע"ש מוש"ע י"ד סי' קיט ס"ג:

תורה אור השלם ו. וְשַׂמִתּ שַׂכִּין בָּלֹעֵךְ אָם בַעַל נֶפֶשׁ אָתָה: משלי כג ב

2. כִּי תַשַּׁב לְלְחוֹם אֶת מושל בין תבין את אשר

גליון חש"ם

, גמ' כי הא דרשב"א וכו'. וכ"ה במד"ר מרשת חלא משום שביעית. עיין כתוכות דף כד ע"ל תוס׳ ד"ה שלי מוס' ד"ה מתני':

> לעזי רש"י פוישו"ן. שפע, רוב.

רבינו נרשום

אלא לאו ש״מ קיבלה מיניה ר׳ זירא מר׳ יעקב בר אידי דאפילו בשישראל עע"ג אסור: דמות יונה מצאו אסרי. יומות יומו מבאו בראש הר גריזים. כלומר בארץ ישראל שהיו עובדין אוחה לשוח ט"ז. ולמה שבחוצה לארץ לאו חשובה ע"ז אלא מוהו ארוחיהת ועובדין אותה: ור' מאיר למעמיה דחייש למיעוט. למיעוט לענין תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מטמאין ואמרינן מ"ט דרבי מאיר רוב תינוקות מטפחיז לחזקה מיעוטא זו בחזקת טהרה עומדת נמי לענין כותים חיישינן . למיעוט וגזר רובה אטו אשר לפניך. כלומר ראה מורה שלפניך ואל תלבין פניו ואם לאו דלא תזוז

מיניה ותלבין פניו: ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה. דדעתך ללמוד פרוש ממנו לד׳ אחר: אי לשחיטה ויין נסך מהתם גורו בהו. כלומר רבן גמליאל ור" מאיר גורו עליהן: משמר שבתו בשוק. כלומר בפני בני אדם משמר שבת. בצנעו אל א משמר כיון דבפני בני אדם משמר שבת מבטל רשות אם שכח ולא עירב עם בני חצר מע״ש אוסר עליהן עד שיבטל להן רשותו :מאלו אלא: ז] רשותו ואפילו בטלה להם: ס] נקיט ואייתי להנך שמעתא: ט] חייב להפריש משום דמאי:

בשבת דדינו לענין ביטול רשות כישראל אבל אם עובד כוכבים דר עמהם בחצר ושכחו ולא שכרו מע״ש אסור בשבת שאין יכולין לשכור מן העובד כוכבים בשבת ובי חצר אין יכולין לשלוס בחצרו עד שישכרו מן העובד כוכבים: ואין צריך לזכות. בקנין: לפונדקא דיאי. כלומר עמי הארץ היו והיין ספק מעושר ספק אינו מעושר: ביצים מצומקות. של עמי הארץ: ורפרם אמר משום טעמא דעבידי לטעמא וטעמא לא בטיל ומשום הכי לא היה אסור בשאור כר׳: ומשום חילוף לא חיישינן. ולא והתנן מעשר את שהוא נועל המנה משור וכן כשהוא נועל הימנה מפני שחשודה שמתחלפת המתקלקל כלומר אם מתקלקל הלחם כלומר שנשרף בתנור היא נוטלת המקולקל ונותנת לו יפה: התם משום טעמא דקתני. דאמ״ר יהודה כר׳